

Куч – адолатда

Адл ила олам юзин обод қил!

2023 йил
4 август,
жума
№ 35 (965)

Ўзбекистон Республикаси Олий судининг ҳуқуқий газетаси

● <http://www.kuch-adolatda.sud.uz>

● 1998 йил 29 августдан чиқа бошлаган.

МУСТАҚИЛЛИГИМИЗНИНГ 32 ЙИЛЛИГИГА

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН УЧУН, ЯНГИ ҲАЁТ УЧУН!

Жорий йилда мамлакатимизда Мустақиллик кунини айни шу бош ғоя негизда нишонланмоқда. Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг 2023 йил 27 июлда қабул қилинган “Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллигининг ўттиз икки йиллик байрамига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш тўғрисида”-ги қароридан таъкидланганидек, “мустақил тараққиёт йўлидаги кенг қўламли ислохотларимизни изчил давом эттириш, барча соҳа ва тармоқлар ривожини янги босқичга олиб чиқиш мақсидида бугунги кунда юртимизда миллати, тили ва динидан қатъи назар, ҳар бир фуқаро эркин ва фаровон яшайдиган янги жамият ва давлат барпо этилмоқда”.

Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Миллий маркази директори Акмал Саидов билан суҳбатимиз ушбу қарорнинг мазмун-моҳияти ва аҳамияти талқинидан бошланди.

– Президентимизнинг Мустақиллик байрамини нишонлашга бағишланган мазкур қароридан мамлакатимиз сиёсий ҳаётидаги муҳим воқеалар, хусусан, Конституциянинг янги таҳрири қабул қилиниши эл-юртимиз Янги Ўзбекистонни, Учинчи Ренессанс пойдеворини яратишга қаратилган ислохотларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаб келаётганини яна бир бор яққол тасдиқлади, дея эътироф этилгани бежиз эмас, – деди А.Саидов. – Чунки Мустақиллик – биз барпо этаётган Янги Ўзбекистоннинг ўқ илдири. Миллий суверенитет – биз пойдеворини тиклаётган Учинчи Ренессанснинг мустақам таянчидир.

Аслида ҳам, тарихимизда биринчи марта умумхалқ референдуми орқали қабул қилинган янги таҳрирдаги Кон-

ституцияда Янги Ўзбекистон давлати беш конституциявий белги асосида, яъни суверен, демократик, ҳуқуқий, ижтимоий ва дунёвий давлат деб эълон қилиниб, инсон қадрини янада улуглаш ва “инсон – жамият – давлат” тамойили асосида аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш бўйича давлатнинг конституциявий мажбуриятлари алоҳида муҳрлаб кўйилди. Янги таҳрирдаги Конституцияда инсон ҳуқуқлари кафолатларига оид нормалар 3 баробар кўпайтирилди.

Юртимизда мажбурий меҳнат ва болалар меҳнатига барҳам бериш, айниқса, таълим тизими ходимларини ўз хизмат вазифалари билан боғлиқ бўлмаган ишларга жалб этиш ҳолларига қарши курашиш самарадорлигини оширишга қаратилган қонун ҳужжатларини ҳамда уларни

амалга ошириш механизмларини такомиллаштиришга алоҳида эътибор қаратилди. Жиноят ва Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексларга киритилган ўзгартиришлар педагог ходимларни мажбурий меҳнатга жалб қилиш билан боғлиқ ҳуқуқбузарликлар, уларнинг касбий фаолиятига аралашганлик учун жавобгарликни кучайтиришга хизмат қилади.

2023 йил 11 апрелда «Хотин-қизлар ва болалар ҳуқуқлари, эркинликлари ҳамда қонуний манфаатларини ишончли ҳимоя қилиш тизими янада такомиллаштирилиши муносабати билан айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»-ги қонун имзоланди.

Мазкур қонун асосида хотин-қизлар ва болалар

ҳуқуқлари, эркинликлари институционал ҳамда ҳуқуқий ҳамда қонуний манфаатларини таъйиқ ва зўравонликдан ишончли ҳимоя қилишнинг

(Давоми 2-бетда) ▶

ЎЗБЕКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИ АМАЛИЙ ТАШРИФ БИЛАН ТУРКМАНИСТОНДА БЎЛАДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев Туркменистон томонининг таклифига биноан 4 август кунини амалий ташриф билан Ашхобод шаҳрида бўлади.

Ташриф дастурига мувофиқ, олий даражада учрашувлар ўтказиш ҳамда Ўзбекистон, Тожикистон ва Туркменистон Президентларининг уч томонлама саммитида иштирок этиш режалаштирилган.

Тадбирлар давомида минтақавий кун тартибидидаги долзарб масалалар кўриб чиқилади.

ЎЗА

Мамлакатимизда товар ва молия бозорларида рақобатни ривожлантиришга қаратилган кенг қўламли ислохотлар қатъият билан амалга оширилмоқда. Бу борада истеъмолчилар ҳуқуқларининг ишончли ҳимоя қилинишини таъминлаш, тадбиркорлик субъектлари фаолияти учун тенг шароитларни яратиш ва уларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Моҳият

Давлат божи тўловидан тежалган маблағ

тадбиркорлик ривожига ҳисса қўшади

Шу билан бирга, рақобат муҳитини ривожлантириш ва истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, тадбиркорлик субъектларига давлат томонидан берилган ҳамда ўз муддатида қайтарилмаган кредит маблағларини ундиришга доир даъволар, аризалар ва шикоятлар билан судларга мурожаат қилиш чоғида давлат божини тўлашда муайян муаммолар ҳам юзага келмоқда.

Олий Мажлис Сенатининг қирқ иккинчи ялпи мажлисида “Давлат божи тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси қонунига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”ги қонун сенаторлар томонидан маъқулланди. Ушбу янги қонун асосида “Давлат божи тўғрисида”ги қонунга тегишли ўзгартиш ва қўшимчалар киритилди.

(Давоми 3-бетда) ▶

Парламент фаолияти

Қонунчиликдаги янгиликлар

Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг навбатдаги мажлисида мамлакатни ривожлантиришнинг бугунги босқичида муҳим аҳамиятга эга бўлган ва амалга оширилаётган ижтимоий-иқтисодий ислохотларни жадаллаштиришга қаратилган бир қатор қонун лойиҳалари қабул қилинди.

ПЕДАГОГ МАҚОМИ МАХСУС ҚОНУН БИЛАН ҲИМОЯ ҚИЛИНАДИ

Мамлакатимизда педагогларнинг жамиятдаги мақомини юксалтириш, уларнинг фаолияти билан боғлиқ ҳуқуқий, ижтимоий-иқтисодий муносабатларни тартибга солиш ва

касбий камол топиши учун шароит яратиш, шунингдек, ҳуқуқий кафолатларини таъминлашга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

(Давоми 2-бетда) ▶

Шахснинг ижтимоий ҳавфи қилмиши учун айбланишини исботлаш эксперт-криминалистика соҳасига инновацион ёндашувларни кенг татбиқ қилишни тақозо этмоқда.

Бу борада давлатимиз раҳбарининг “Ички ишлар органларининг эксперт-криминалистика фаолиятини замонавий илм-фан ютуқларини кенг жорий этган ҳолда янада тако-

миллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори қабул қилинган тизим самарадорлигини янги босқичга олиб чиқишга хизмат қилмоқда. Соҳага рақамли криминалистика кенг жорий этилмоқда. Бу электрон шаклда сақланган маълумотларни аниқлаш, олиш, қайта ишлаш,

Мезон

Судларда жиноят ишларини қўриш жараёнида баъзан судланувчилар айбига иқдор бўлмай, қилмишларини хаспўшлашга уринишади. Аммо суд терговчи мобайнида айблари рад этиб бўлмас далиллар билан исботланганча, қилмишларидан пушаймон бўлиб кечирим сўрашади. Борди-ю, судланувчи айбига тўлиқ иқдор бўлса, аниқроғи, иш бўйича айбга иқдорлик тўғрисидаги келишув тузилса, айни ҳолат унга энгиллик беради.

Айбга иқдорлик келишуви

судланувчининг жазосини энгиллаштиради

Аниқроқ айтганда, Жиноят кодексининг 57²-моддасида “Айбга иқдорлик тўғрисида” келишув тузилган жиноятлар

бўйича тайинланган жазонинг муддати ёки миқдори ушбу кодекс Махсус қисмининг тегишли моддасида (қисмида)

назарда тутилган энг кўп жазонинг ярмидан ошмаслиги керак” дея қайд этилган.

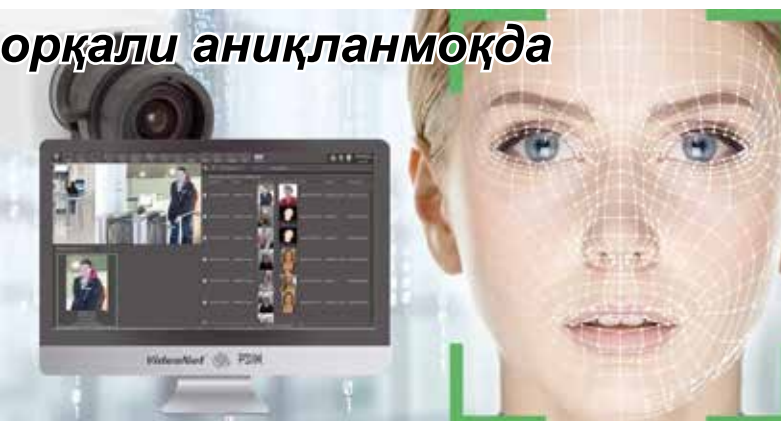
(Давоми 3-бетда) ▶

Жиноятга қўл урган шахслар

идентификация қилиш тизими орқали аниқланмоқда

таҳлил қилиш ва ҳисобот беришга қаратилган суд экспертизаси соҳасидир. Бу борада Ички ишлар вазирлиги криминалистика соҳаси ходимларини замонавий техника воситалари билан таъминлашга эътибор қаратмоқда.

(Давоми 3-бетда) ▶

Тарих тилсимлари

АЛИШЕР НАВОИЙ ВАФОТИ САБАБИ

Маълумки, буюк мутафаккир Алишер Навоийнинг аждодлари узоқ йиллар темирлар саройида юқори лавозимларда хизмат қилган. Хусусан, отаси Ғиёсиддин Кичкина Абулқосим Бобурнинг сарой амалдори, кейинчалик Сабзавор шаҳри ҳокими бўлган. Унинг фарзандлари Бахлулбек, Алишер ва Дарвешали ҳам сарой муҳитида, шахзодалар билан бирга вояга етиб, таълим-тарбия олган.

(Давоми 4-бетда) ▶

